

**Анотація на вибірккову навчальну дисципліну
«Психолого-педагогічний супровід дітей з обмеженими
можливостями»**

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *012 Дошкільна освіта*

Освітньо-професійна програма *Дошкільна освіта*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки *1*, семестр – *1*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: **Ключкович Тетяна Василівна**, кандидат педагогічних наук, старший викладач; e-mail: tetyana.klyuchkovych@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. В контексті сучасних тенденцій розвитку інклюзивної та спеціальної освіти зростає потреба у підготовці фахівців з надання якісного психолого-педагогічного супроводу для дітей з особливими освітніми потребами. В основі сучасної освіти лежить індивідуальний підхід до кожної дитини з вадами розвитку, що актуалізує пошук шляхів розв'язання комплексу методичних, організаційних, кадрових та інших проблем у цій сфері. Психолого-педагогічний супровід, як комплексна система надання професійних послуг в інклюзивному освітньому середовищі, відіграє ключову роль в організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Навчальний курс «Психолого-педагогічний супровід дітей з обмеженими можливостями» орієнтований на засвоєння студентами теоретичних, організаційно-методичних і нормативно-правових засад соціально-педагогічної діяльності в галузі спеціальної та інклюзивної освіти.

2. Метою навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід дітей з обмеженими можливостями» є формування у студентів знань, умінь і навичок, необхідних для соціально-педагогічної взаємодії з людьми з особливими освітніми потребами та організації ефективного навчально-виховного процесу в закладах освіти, зокрема дошкільної.

Завдання навчального курсу: сформувати у студентів цілісне уявлення про предметну сферу та концептуальні основи спеціальної та інклюзивної освіти; ознайомити студентів із нормативно-правовими засадами супроводу дітей з особливими потребами в інклюзивному освітньому просторі; розкрити основи комплексної психолого-педагогічної діагностики розвитку дітей з особливими потребами та організації освітньої роботи з урахуванням різновидів порушень індивідуального розвитку; ознайомити студентів з педагогічними методиками, технологіями та моделями освітньої взаємодії з дітьми з обмеженими можливостями, а також комунікації з їхніми батьками;

висвітлити основи комплексного педагогічного, психологічного та соціального супроводу дітей з особливими освітніми потребами.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Психолого-педагогічний супровід дітей з обмеженими можливостями» студенти ознайомляться з предметною сферою інклюзивної та спеціальної освіти, розглянуть концептуальні підходи до організації психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, з'ясують специфіку здійснення психолого-педагогічного супроводу у закладах дошкільної освіти, вмітять провести соціально-педагогічну роботу з дітьми з особливими освітніми потребами.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- сутність інклюзивної та спеціальної освіти, їхні складові;
- основні різновиди та причини, що викликають порушення в індивідуальному розвитку дитини;
- концептуальні підходи до організації психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- організаційні та методичні основи процесу психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- нормативно-правові засади педагогічної діяльності в галузі спеціальної та інклюзивної освіти;

уміти:

- здійснювати науковий аналіз практичної діяльності, пов'язаної з освітньою інклюзією;
- застосовувати сучасні методики та технології педагогічної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних занять;
- оцінювати навчальні досягнення та розвиток дітей з особливими освітніми потребами;
- здійснювати комплексний педагогічний, психологічний і соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

5. Література

1. Горішна Н. М. Інклюзивна освіта: підходи до розуміння та виклики розвитку. *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки.* 2020. Вип. 6. С. 23-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuchkpn_2020_6_7

2. Дегтяр Г. В. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами в інклюзивній освіті. *Таврійський вісник освіти.* 2015. № 1. С. 250-255. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_1_44

3. Завацька Л. М. Розробка програми навчального курсу "Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами". *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка.*

Серія: Педагогічні науки. 2020. Вип. 6. С. 48-53. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuchkpn_2020_6_11

4. Інклюзивна освіта: досвід і перспективи: колект. монографія / [Аргіропуолос Д. та ін. ; відп. ред. Г. В. Давиденко]; Вінниц. соц.-екон. ін-т Відкрит. міжнар. ун-ту розвитку людини "Україна". Вінниця: Нілан, 2016. 241 с.

5. Колупаєва А., Савчук Л. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 274 с.

6. Колупаєва А., Тараненко О. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія. Київ: Видавнича група «АТОПОЛ», 2016. 152 с.

7. Кузава І.Б. Інклюзивна освіта дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку: теорія та методика: монографія / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К.; Луцьк: Іванюк В. П., 2013. 291 с.

8. Матвеева Н. Інклюзивна освіта в Україні: соціально-педагогічний аспект. *Освітній простір України*. 2017. Вип. 11. С. 180-187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/opu_2017_11_32

9. Пахомова Н. Г. Актуальні проблеми спеціальної освіти : навч. посіб. для студентів спец. 016 "Спеціальна освіта" / Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. Полтава: АСМІ, 2018. 329 с.

10. Попелюшко Р. П. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами в інклюзивному навчанні. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна"*. 2014. № 1. С. 109-113. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpkhist_2014_1_25

11. Удич З. І. Інклюзивна освіта. Практикум для студентів педагогічних спеціальностей: [навч. посіб.] / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка, Ін-т педагогіки та психології, Каф. педагогіки та менеджменту освіти. Тернопіль: Прінт-офіс, 2016. 141 с.

12. Удич З. Практикум "інклюзивна освіта" в організації навчальної діяльності майбутніх педагогів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2018. Вип. 20(3). С. 148-153. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2018_20\(3\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2018_20(3)_31)